

Göteborgs kommun

grundskola@grundskola.goteborg.se

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Styrskolan i Göteborgs kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Göteborgs kommun att senast den **24 januari 2020** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen i Göteborg; skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se eller Box 2320, 403 15 Göteborg.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Undervisning och lärande

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen är strukturerad och utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. (5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 5 Kursplaner)

Åtgärder

- Rektorn ska säkerställa att all undervisning sker på ett strukturerat sätt där eleverna under lärarens ledning ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd. Detta innefattar också att tydliggöra för eleverna på vilket sätt olika moment i undervisningen är kopplade till kursplanens olika delar.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Eleven ges skyndsamt stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och insatserna utvärderas. (3 kap. 5a och 8 §§ skollagen; Lgr 11, 2.7 Bedömning och betyg, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att elever skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, om eleven riskerar att inte nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- Rektorn ska se till att elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga.
- Rektorn ska se till att insatta särskilda stödåtgärder följs upp och utvärderas.

Bedömning och betygssättning

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. (Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.7 Bedömning och betyg; Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2011:19) om kunskapskrav för grundskolans ämnen)
- Betyg beslutas om i enlighet med författningarnas krav. (3 kap. 14 och 16 §§ skollagen; 10 kap. 15-20 §§ skollagen; 6 kap. 5 och 7 §§ skolförordningen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att lärarna bedömer elevernas kunskaper allsidigt utifrån kunskapskraven. I detta ingår att lärarnas bedömningar ska göras utifrån ett brett och varierat underlag.
- Rektorn ska se till att betygskatalogen förs i enlighet med författningarnas krav. I detta ingår att se till att betygskatalogen innehåller sådan information som ska noteras i betygskatalogen i de fall det sker en rättelse eller en ändring av ett betyg.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Det bedrivs ett aktivt och medvetet värdegrundsarbete för att skapa en miljö som bygger på respekt och delaktighet. (Lgr 11, 1. Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, En likvärdig utbildning, God miljö för utveckling och lärande, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper)
- Utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. (5 kap. 3 § skollagen)
- Vid skolenheten bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. (6 kap. 6-10 §§ skollagen)

Åtgärder

- Rektorn ska se till att det bedrivs ett aktivt och målinriktat värdegrundsarbete på skolenheten som kommer alla elever till del.
- Rektorn ska se till att utbildningen utformas så att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av studiero.
- Rektorn ska se till att det sker ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. I detta ingår förebyggande insatser grundat på skolenhetens behov samt att det finns en samsyn hos personalen kring när en anmälan och utredning av kränkande behandling ska göras.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Elevhälsan ska arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande och stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen konstaterar att Göteborgs kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat, trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4-6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

- Rektorn ska följa upp resultaten vid skolenheten och dokumentera denna uppföljning.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen ska rektorn besluta om, planera och genomföra nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumentera dessa.

Bedömning

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Styrös skolan, Göteborgs kommun under våren 2019. Styrös skolan besöktes av Skolinspektionen den 2-3 april 2019.

Skolinspektionen bedömer att det på Styrös skolan förekommer brister inom flera områden som måste rättas till för att alla elever på skolan ska få den utbildning och undervisning de har rätt till och att det sker i en trygg miljö. Visserligen framgår av utredningen att arbetet inom olika processer på skolan har utvecklats under senare tid, exempelvis genom gemensamma rutiner kring olika frågor (exempelvis avseende lektionsstruktur, frånvarorapportering, mobilanvändning/studiero, bedömningsmatriser). Trots detta framgår av tillsynen att viktiga processer inom såväl kunskaps- som värdegrundsuppdraget måste utvecklas.

Tillsynen visar att undervisningen i vissa årskurser och ämnen inte bedrivs på ett tillräckligt strukturerat sätt och med ett tillräckligt lärarstöd. Sådan undervisning innebär att det är otydligt för eleverna vad syftet med undervisningen är och att de inte heller får tillräckligt stöd i att komma vidare och utveckla sina kunskaper så långt som möjligt i de aktuella ämnena. Rektorn måste också se till att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper i samtliga ämnen sker på ett allsidigt sätt i relation till kunskapskraven, vilket utredningen visar inte alltid är fallet. Därtill framgår av tillsynen att arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd måste utvecklas. Det kan dröja allt för lång tid innan elever som riskerar att inte nå kunskapskraven får extra anpassningar och att det även kan ta för lång tid innan en elevs behov av särskilt stöd utreds, i de fall då extra anpassningar inte är tillräckliga för att eleven ska nå kunskapskraven. Av utredningen framgår också att uppföljning och utvärdering av särskilda stödåtgärder/åtgärdsprogram inte sker enligt författningarnas krav.

Av tillsynen framgår också att arbetet med värdegrundsuppdraget inte bedrivs tillräckligt aktivt och medvetet på skolan. Det varierar från lärare till lärare om eleverna får möta värdegrundsfrågor i undervisningen eller inte. Därtill saknas ett tillräckligt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling på skolan som innefattar förebyggande åtgärder utifrån aktuella behov på skolan. Dessa brister inom värdegrundsuppdraget och i arbetet med att målinriktat motverka kränkande behandling blir särskilt allvarliga sett i ljuset av att det i utredningen framkommer uppgifter om händelser på skolenheten som strider mot den värdegrund skolan skall vila på. Tillsynen visar också att rektorn måste se till att eleverna i samtliga klasser och ämnen får sådan studiero att de kan ägna sig åt skolarbetet utan att bli störda. Arbetet med att skapa och bibehålla studiero behöver relateras till såväl värdegrundsuppdraget som till arbetet med undervisningens struktur och ett aktivt lärarstöd.

En viktig förutsättning för att utveckla de processer som beskrivits ovan är att elevhälsan med sina olika kompetenser kan arbeta främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Av utredningen framgår att så inte sker på Styrös skolan, utan elevhälsan arbetar nästan uteslutande åtgärdande utifrån behov och situationer som uppstår, ofta relaterat till enskilda elever.

Av utredningen framgår att rektorn på olika sätt arbetar för att utveckla verksamhetens kvalitet men att kvalitetsarbetet inte sker och dokumenteras på det sätt som författningarna kräver. Visserligen sker viss uppföljning och analys av kunskapsresultaten på skolenhetsnivå, men varken detta arbete eller någon planering av utvecklingsåtgärder dokumenteras. Resultat i relation till andra nationella mål, såsom elevernas trygghet, har inte följts upp och dokumenterats. Rektorn måste se till att kvalitetsarbetet innefattar alla de delar som krävs och att uppföljning och utvecklingsåtgärder dokumenteras.

Föreläggande

Undervisning och lärande

Skolinspektionen bedömer att det förekommer undervisning på Styröskolan som inte är strukturerad på ett sådant sätt att läraren tydliggör på vilket sätt olika moment i undervisningen är kopplade till kursplanens olika delar. Bedömningen grundar sig i att eleverna får viss undervisning där lärarna inte i tillräcklig grad pratar med eleverna om vad de ska lära sig och varför varpå elever inte uppfattar syftet med undervisningen. Undervisning som inte bedrivs tillräckligt strukturerat riskerar att begränsa elevernas kunskapsutveckling. För en del elever på Styröskolan är det i flera ämnen som undervisningen inte är tillräckligt strukturerad, vilket alltså riskerar att begränsa elevernas kunskapsutveckling i en förhållandevis stor del av elevernas utbildning.

I skolförordningen anges att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av tillsynen framgår att det förekommer undervisning som inte är strukturerad på ett sådant sätt att läraren tydliggör på vilket sätt olika moment i undervisningen är kopplade till syftet med undervisningen. Av elevintervjuer framgår att det varierar stort mellan olika lärare hur strukturerad undervisningen är. Denna beskrivning bekräftas också av intervju med lärare och rektor. Elever i några klasser i olika årskurser beskriver flera ämnen där de menar att undervisningen inte är tillräckligt strukturerad. Enligt eleverna är det i denna undervisning inte tydligt vad de ska lära sig och varför. I några ämnen är det enligt eleverna inte heller tydligt när de ska göra vad. I något ämne uppfattar elever därtill att de får lära sig felaktiga saker. Elever beskriver vidare att ett annat exempel på lektionsstruktur är att lärare vid lektionsstart visserligen går igenom vad de ska göra, men inte vad det är tänkt att eleverna ska lära sig. Lärare kan enligt eleverna ha en genomgång av mål och kunskapskrav i början av en termin, men eleverna säger att de inte förstår vad dessa innebär och att de inte får några konkreta exempel på vad kunskapskraven innebär för dem.

Lärare beskriver i intervju att de känner igen det som eleverna beskriver om att det varierar mellan lärare när det gäller om undervisningen är strukturerad eller inte. Bland lärare beskrivs att vissa klasser har flera ämnen där undervisningen inte alltid är

strukturerad och att det blir rörligt för eleverna i dessa klasser. Rektorn bekräftar att lektioners mål och innehåll inte alltid tydliggörs för eleverna och att lektionsstruktur har identifierats som ett utvecklingsområde på skolan. Rektorn säger att de redan har tagit fram rutiner för arbeta med att utveckla undervisningsstrukturen, exempelvis tydliga lektionsinledningar som tar upp vad som kommer att hända på lektionen samt sammanfattande lektionsavslut med någon typ av reflektion över lärandet som exempelvis "exit ticket". Dock menar rektorn att de inte är helt framme i detta arbete ännu och att variationerna i om och hur undervisningen är strukturerad hänger samman med huruvida enskilda lärare arbetar efter de rutiner som beslutats avseende lektionsstruktur.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att elever inte alltid skyndsamt ges det stöd i form av extra anpassningar som de behöver. Bedömningen grundar sig i att det förekommer att det kan ta allt för lång tid innan lärare uppmärksammar att en elev är i behov av extra anpassningar och eleven får de extra anpassningar eleven behöver. Vidare bedömer Skolinspektionen att elevers behov av särskilt stöd inte alltid utreds skyndsamt när insatta extra anpassningar inte varit tillräckliga för att eleven ska uppnå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Bedömningen grundar sig i att det förekommer att det kan ta allt för lång tid innan en utredning av elevers stödbehov startar, vilket exempelvis framgår i de fall då elever fått F i betyg i ett och samma ämne två terminer i rad, utan att det har gjorts någon utredning av elevernas behov av särskilt stöd. Att elevers behov av särskilt stöd ska utredas skyndsamt när eleven riskerar att inte nå kunskapskraven trots extra anpassningar är centralt för att eleverna ska få det särskilda stöd de behöver och har rätt till. Skolinspektionen vill i sammanhanget nämna att rektorn till detta arbete behöver relatera de krav som sedan 1 januari år 2019 (7 kap. 19a § skollagen) finns på att rektorn ska se till att elevers upprepade eller längre frånvaro skyndsamt utreds och om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

Skolinspektionen bedömer också att arbetet med att följa upp och utvärdera insatta åtgärder för de elever som har särskilt stöd brister. Bedömningen grundar sig i att det endast undantagsvis har skett utvärderingar av åtgärdsprogram innehållande de särskilda stödåtgärder som getts elever. Det visar sig också att även beslut om särskilda stödåtgärder, också sådana av ingripande karaktär så som anpassad studiegång, har ändrats utan att det formaliserats i beslut om nytt åtgärdsprogram. Att det särskilda stödet systematiskt följs upp och utvärderas och att nya beslut om åtgärdsprogram fattas efter utvärdering är viktigt för att säkerställa att eleverna får rätt typ av stöd. Det är också av vikt för elevens rättssäkerhet eftersom beslut om särskilt stöd är överklagbara.

Bristerna i arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd medför sammanfattningsvis en påtaglig risk för att elever inte når kunskapskraven och i övrigt inte når så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Skolinspektionen kan av utredningen konstatera att det vid skolan visserligen har skett en utveckling av arbetet med extra anpassningar och särskilt stöd på så sätt att rutiner och förväntningar på olika funktioners ansvar i arbetet har tydliggjorts och ett arbete har startat med att "komma ikapp" kring att besluta om särskilda stödåtgärder i åtgärdsprogram. Utifrån vad som framgår ovan måste dock rektorn se till att arbetet kring extra anpassningar och särskilt stöd ytterligare utvecklas. Detta så att enskilda elever som inte når, eller riskerar att inte nå, de kunskapskrav som minst ska uppnås skyndsamt får de extra anpassningar och det särskilda stöd de behöver och har rätt till, att de extra anpassningarna och det särskilda stödet systematiskt följs upp och utvärderas för att säkerställa att stödåtgärderna är adekvata samt att nya beslut om åtgärdsprogram fattas då utvärderingar visar att behovet av särskilt stöd förändrats.

Rättslig reglering

I skollagen anges att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska eleven ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt. Ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoseas framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt eller i form av anpassad studiegång får rektorn inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan. Om en utredning visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn

eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Skollagen anger vidare att för en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Om det finns särskilda skäl, får ett beslut för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt hör till. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Utredning

Extra anpassningar ges inte alltid skyndsamt och insatserna utvärderas inte alltid inom rimlig tid

Av tillsynen framgår att elever inte alltid skyndsamt ges det stöd i form av extra anpassningar som de behöver. Representanter för elevhälsan beskriver att arbetet med extra anpassningar inte fungerar fullt ut och att det varierar mycket mellan olika lärare hur mycket de arbetar med att anpassa undervisningen generellt och för de elever som bedöms vara i behov av extra anpassningar. De säger att det finns lärare som inte har gjort några extra anpassningar för elever som riskerar att inte nå kunskapskraven innan de anmäler till rektorn/elevhälsan att eleven är i behov av utredning av särskilt stöd. Då "remitteras" ärendet tillbaka till läraren så att läraren får göra extra anpassningar innan läraren kan anmäla igen. Elevhälsan menar att eleverna visserligen får extra anpassningar men att det ibland, på grund av vad som nämnts ovan, kan ta längre tid innan extra anpassningar sätts in för elever. Rektorn beskriver att de i kollegiet har pratat om arbetet med extra anpassningar och att extra anpassningar för en elev många gånger är till gagn för många elever i samma klass. Rektorn säger att de har påbörjat detta arbete i kollegiet, men att de har en bit kvar. Vid tillsynsbesöket genomfördes dokumentstudier. Dokumentationen rörande fem elever granskades. De fem eleverna valdes ut bland de elever i en årskurs som enligt betygskatalogen hade F i ett eller flera ämnen i två terminer i rad (minst – Skolinspektionen avgränsade granskningen till dessa två terminer); vårterminen 2018 och höstterminen 2018. Den dokumentation som fanns för två av dessa elever var ett dokument som anger vissa extra anpassningar för läsåret 2017/18. Under rubriken "Tid för utvärdering" finns ingen angivelse i dessa respektive dokument, och av betygskatalogen framgår alltså att eleverna har betyget F i två terminer i rad.

Elevers behov av särskilt stöd utreds inte alltid skyndsamt

Vidare framgår av utredningen att elevers behov av särskilt stöd inte alltid skyndsamt utreds då elever trots extra anpassningar riskerar att inte nå kunskapskraven. Av intervju med lärare samt av dokumentstudier framgår exempel på att det finns elever

som fått extra anpassningar under en längre tid utan att elevens behov av särskilt stöd utreds. Elevhälsan beskriver att det kan variera stort hur lång tid det tar innan det sker en anmälan till rektor/elevhälsa och även hur lång tid innan en utredning av elevs behov av särskilt stöd påbörjas. Denna variation i tid beror, enligt elevhälsan, på hur mycket läraren har arbetat med extra anpassningar för eleven innan tidpunkten för anmälan, och att det finns de som inte har gjort några extra anpassningar. I lärarintervju beskrivs att en elev som har extra anpassningar och vid höstterminens slut 2018 ändå fått F i betyg har fått ytterligare extra anpassningar men fortsatt riskerar att få F i betyg. Detta anmäldes till elevhälsan/rektorn efter årsskiftet 2018/19, men någon utredning av elevens behov av särskilt stöd och beslut om särskilt stöd hade vid tiden för tillsynsbesöket i början av april ännu inte gjorts. Som anges ovan framgår av dokumentstudier att det finns elever som har betyget F i ett eller flera ämnen i två terminer i rad och där dokumentationen kring dessa elevers stödbehov endast består av ett dokument som anger vissa extra anpassningar för läsåret 2017/18, och där inget finns angivet under rubriken "Tid för utvärdering". För dessa elever finns ingen dokumenterad uppföljning/utvärdering av de extra anpassningar som getts eleven och inte heller någon utredning av behov av särskilt stöd eller något beslut om åtgärdsprogram eller beslut om att åtgärdsprogram inte ska upprättas. Rektorn uppger att då hon kom till skolenheten hösten år 2017 fanns ingen vana att skriva åtgärdsprogram bland personalen och att det har krävts mycket arbete med att komma ikapp och skriva åtgärdsprogram för de elever som är i behov av särskilt stöd på skolan.

Särskilda stödåtgärder följs inte alltid upp och utvärderas inte alltid

Av tillsynen framgår att särskilda stödåtgärder inte alltid följs upp och inte alltid utvärderas för att se om de fungerat för att ge eleven förutsättningar att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Skolinspektionen tog vid tillsynsbesöket del av dokumentationen rörande tre elevers stödbehov. Enligt betygskatalogen har de tre eleverna ett flertal ämnen där de har F, saknar betyg i eller som de inte läser (anpassad studiegång). I ett av åtgärdsprogrammen för dessa elever anges inte när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas. I två av åtgärdsprogrammen, båda daterade 181126, anges att respektive åtgärdsprogram ska följas upp senast januari/februari, men utan att någon sådan utvärdering är dokumenterad i ärendet eller att nytt beslut om åtgärdsprogram är fattat. Lärare beskriver att de arbetar med de särskilda stödåtgärderna och att det sker en viss muntlig återkoppling till elevhälsan under tiden, men det sker inte någon uppföljning och utvärdering systematiskt eller regelbundet och det sker inte formellt på det sätt som det ska ske. De säger också att de inte känner till att det skulle finnas en tydlig arbetsgång för uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram och de säger att kommunikationen kring detta är något som behöver bli bättre så att det är tydligt för alla. Rektorn bekräftar i intervju att de på skolan behöver förbättra uppföljningen och utvärderingen av särskilda stödåtgärder. Rektorn säger att de inte har hunnit göra uppföljningar som det är tänkt och menar att de, i synnerhet i elevhälsan, har behövt prioritera på grund av resursbrist i förhållande till behoven på skolan och då har uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram inte hunnits med.

Nytt beslut om åtgärdsprogram fattas inte alltid då särskilda stödåtgärder ändras

Av utredningen framgår att särskilda stödåtgärder ibland ändras utan att nytt beslut om åtgärdsprogram fattas. Det framgår av dokumentstudier att det finns elever med särskilda stödåtgärder i form av anpassad studiegång, där det i beslutet anges vissa ämnen som eleverna inte läser, medan det i ett aktuellt schema för eleven framgår ytterligare ämnen som eleven inte läser. Rektorn bekräftar att nya beslut inte har fattats vid ändringar i elevers anpassade studiegång och uppger att det släpar efter på grund av resursbrist, liksom uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram generellt inte har hunnits med.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Bedömning och betygssättning*Bedömning av elevernas kunskapsutveckling sker inte alltid allsidigt*

Skolinspektionen bedömer att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper inte alltid sker allsidigt. Bedömningen grundar sig i att elevernas kunskaper inte i alla ämnen/klasser bedöms utifrån att eleverna har fått möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Eleverna bedöms i vissa ämnen/klasser nästintill uteslutande utifrån skriftliga prov och uppgifter och ges inte i alla ämnen/klasser tillräckliga möjligheter att visa sina kunskaper på andra sätt, såsom exempelvis muntliga redovisningar. Att elevernas kunskaper bedöms allsidigt utifrån kunskapskraven är centralt både utifrån ett likvärdighets- och ett rättviseperspektiv. Rektorn måste se till att eleverna i alla årskurser och ämnen får sina kunskaper allsidigt bedömda utifrån kunskapskraven och för att kunna göra allsidiga bedömningar behöver läraren se till att det finns ett brett och varierat bedömningsunderlag.

Enligt läroplanen ska läraren allsidigt utifrån kursplanernas krav utvärdera varje elevs kunskapsutveckling samt muntligt och skriftligt redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn. Vidare ska läraren vid betygssättningen utnyttja all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till de nationella kunskapskraven och göra en allsidig bedömning av dessa kunskaper.

Utredningen visar att lärarnas bedömning av elevernas kunskaper inte alltid sker allsidigt. I intervjuer beskriver eleverna att undervisningen i vissa ämnen är enformig med framförallt läsning i lärobok och nästan uteslutande skriftliga frågor och prov som sätt att visa sina kunskaper. I elevintervju beskrivs en situation där man som elev själv uttryckligen efterfrågar att få redovisa sina kunskaper på alternativa sätt (t.ex. på grund av upplevda skrivsvårigheter) men inte upplever att man fått gehör för detta. Rektorn bekräftar att elevernas uppfattningar säkert kan stämma. Av intervju med rektorn framgår att de på skolan har pratat relativt mycket om att elevernas kunskaper ska bedömas allsidigt, men att de behöver jobba mer med detta, då alla lärare inte arbetar på det sättet. Lärare bekräftar att rektorn och specialpedagogen informerat och påtalat att det är viktigt att eleverna ges möjlighet att visa sina kunskaper på olika sätt. Enligt

lärare får de dock i egenskap av mentorer information om att eleverna i en årskurs inte har lika stora möjligheter att visa sina kunskaper muntligt.

Ändringar och rättelser av betyg är inte noterade i betygskatalogen enligt författningarnas krav

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur skolans betygskatalog är förd, då det förekommer att ändringar eller rättelser av betyg gjorts utan signering, datering och notering om huruvida det är en rättelse eller en ändring som är beslutad. Det är av rättssäkerhetsskäl viktigt att betygssättningen sker och dokumenteras i enlighet med författningarna och därför behöver rektorn säkerställa att detta åtgärdas snarast.

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att betygssättning sker i enlighet med skollagen och andra författningar. Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Vidare framgår det av skollagen att ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Om den eller de som har fattat ett beslut om betyg ser att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks. (3 kap. 19-20 §§ skollagen) Av Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123 15 §§) framgår att rättelser och ändringar ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad.

Det framgår av dokumentstudier att det finns brister i betygskatalogen vid skolenheten. Skolinspektionen har vid besöket tagit del av skolenhetens betygskatalog gällande bland annat slutbetygen vårterminen 2018. Bland dessa betyg konstaterar Skolinspektionen att samtliga 16 rättelser eller ändringar av betyg som är gjorda inte är daterade och inte har någon notering om huruvida det är en rättelse eller en ändring av betyg som är gjord. Fyra av de 16 rättelserna eller ändringarna är inte heller signerade. Rektorn uppger att hon inte känner till bestämmelserna kring hur ändringar eller rättelser ska noteras i betygskatalogen.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det bedrivs inte ett tillräckligt aktivt och medvetet värdegrundsarbete

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i hur värdegrundsarbetet bedrivs på Styröskolan. Tillsynen visar att det inte bedrivs tillräckligt aktivt och medvetet värdegrundsarbete på skolenheten. Visserligen har det påbörjats ett arbete för att utveckla en mer tillgänglig lärmiljö i vilket det ingår ett värdegrundsperspektiv. Dock har arbetet ännu inte implementeras av samtliga lärare och inte heller uppfattar eleverna att de ges tillfällen att prata om värdegrundsfrågor förutom delvis i enstaka

ämnen vid enstaka tillfällen. Tillsynen visar dessutom att det förekommer uttryck och situationer på skolenheten som tydligt strider mot värdegrunden. Om skolan inte arbetar aktivt för att eleverna ska få förståelse för exempelvis mänskliga rättigheter och likabehandling är det svårt att utveckla elevernas känsla för samhörighet och solidaritet med varandra och andra grupper, vilket ingår i skolans uppdrag. Det är därför angeläget att skolenheten med rektorns ledning och med all personal tar tag i dessa frågor omgående. Rektorn måste se till att det hos all personal finns en medvetenhet, och en samsyn kring, värdegrundsuppdraget och hur det ska realiseras i ett aktivt och medvetet arbete på skolan.

I skollagen anges att utbildningen inom skolväsendet syftar till att elever ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. Utbildningen ska också förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. (1 kap. 4 § skollagen) Av läroplanens första avsnitt om skolans värdegrund och uppdrag framgår under rubriken "Förståelse och medmänsklighet" att skolan ska främja förståelse för andra människor och förmåga till inlevelse. Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla sådana tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. Vidare framgår av läroplanen det som ska vara skolans mål för varje elev gällande normer och värden. För att uppnå dessa mål anger läroplanen riktlinjer för vad alla som arbetar i skolan ska göra och vad läraren ska göra. Bland dessa riktlinjer anges till exempel att läraren ska "klargöra och med eleverna diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet", "öppet redovisa och diskutera skiljaktiga värderingar, uppfattningar och problem" samt att "uppmärksamma och i samråd med övrig skolpersonal vidta nödvändiga åtgärder för att förebygga och motverka alla former av diskriminering och kränkande behandling".

Rektorn, elevhälsan och lärare beskriver i intervjuer att de under läsåret 2018/19 har påbörjat ett arbete med "DATE"-materialet som är Specialpedagogiska skolmyndighetens material för att utveckla en mer tillgänglig lärmiljö och som syftar till större inkludering. Enligt lärare och elevhälsan uttrycker rektorn tydliga förväntningar kring att detta arbete ska genomföras. Elevhälsan och rektorn beskriver dock att det finns lärare som inte alls jobbar med värdegrundsuppdraget. Rektorn uppger att de på skolan ännu inte arbetar gemensamt med värdegrundsarbetet, men att det finns en sådan ambition inför nästa läsår. Rektorn tillägger att behovet av värdegrundsarbetet är tydligt på skolenheten, exempelvis att det inte är självklart att man kan avvika från de normer som råder på skolenheten, vilket också uttrycks i intervjuerna med elever, lärare och elevhälsa. Elever berättar om fall där elever har "heilat", om en händelse där elever i skolmatsalen som "en lek" skulle våga säga "N-ordet" högre och högre, om elever som själva uttrycker att de är rasister och som säger rasistiska saker öppet, att elever använder ordet "bög" som skällsord. Samtidigt säger eleverna i de båda intervjuerna att de inte pratar så mycket om den typen av frågor som mänskliga rättigheter, allas lika värde, människors olika bakgrund. Det är bara i

enstaka ämnen vid enstaka tillfällen som de delvis tar upp dessa frågor. Representant för elevhälsan beskriver att det kan vara svårt att vara annorlunda både i relation till kompisar och i relation till vuxenvärlden där öppenheten för att vara annorlunda inte alltid finns i det omgivande samhället.

Det råder bristande studiero i några klasser

Skolinspektionen bedömer att inte alla elever tillförsäkras en studiemiljö som präglas av studiero. Tillsynen visar att studieron är bristande i några klasser på skolenheten trots att det gjorts vissa insatser för att förbättra studieron. I dessa klasser brister studieron på ett sätt som gör att många elever blir störda i sitt skolarbete och därmed i sin kunskapsutveckling. Exempelvis är det i några klasser stökigt på lektionerna, det är pratigt, elever rör sig in och ut ur klassrummen under pågående lektion, använder mobiltelefoner och iPads till annat än skolarbete vilket stör både dem själva och andra elever i deras närhet. Att det ska råda studiero så att eleverna kan fokusera på skolarbetet är centralt för elevernas utveckling och lärande, och rektorn måste se till att åtgärder vidtas så att alla elever tillförsäkras studiero.

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

Av tillsynen framgår att det finns några klasser på skolenheten där studieron brister på ett sätt att många elever blir störda i sitt skolarbete och därmed i sin kunskapsutveckling. Av intervjuer med såväl elever som lärare, rektorn och representanter för elevhälsan framgår att miljön i några klasser på skolan inte präglas av tillräcklig studiero. Av intervjuer med lärare, elever och representanter för elevhälsan framgår att det finns klasser i såväl årskurs 7, 8 och 9 där studieron brister medan elever och lärare menar att det överlag är god studiero i årskurs 6.

Elever som upplever bristande studiero i sina klasser, eller i vissa ämnen i sina klasser, beskriver att den bristande studieron innefattar att det är stökigt, att det är pratigt, att elever använder sina mobiltelefoner fastän de enligt skolans ordningsregler inte ska vara framme, att elever använder skolans digitala lärverktyg till annat än skolarbete, att elever går ut och in i klassrummet under pågående lektion och gör annat än skolarbete, till exempel spelar pingis. Elever säger i intervju att de blir störda och inte klarar av att arbeta i den miljön. De beskriver vidare att det är upp till dem själva att ta ansvar för att det ska vara studiero, och att alla elever inte klarar det. En elev uttrycker själv att hen inte klarar det ansvaret och skulle behöva att det är mer uppstyrt på lektionerna. Elever ger exempel på att det varierar mellan lärare huruvida de samlar in mobilen och ser till att mobilförbudet under lektionerna följs eller inte. På de lektioner där läraren inte samlar in mobiltelefonerna tycker eleverna att det är rörigare.

Representanter för elevhälsan beskriver att studieron har varit bristande under olika lång period för vissa klasser. Exempelvis har det enligt elevhälsan och elever varit bristande studiero under en längre period i en klass i årskurs 7. Elever i en klass i årskurs 9 säger att de har haft bristande studiero sedan i årskurs 7. Rektorn säger att hon känner till i vilka klasser och ämnen studieron brister och att det sker samtal med lärare om att följa rutiner kring arbetet med till exempel mobilförbud. Lärare, elevhälsa och rektorn beskriver vidare att vissa insatser genomförts för att förbättra studieron i

vissa klasser/ämnen och som delvis lett till bättre studiero generellt. Dock finns det fortfarande bristande studiero i viss undervisning där lärare inte upplever att insatserna räcker till fullt ut.

Det saknas ett tillräckligt målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling vid skolenheten som motsvarar författningarnas krav. Bedömningen grundar sig i att det saknas ett gemensamt förebyggande arbete som utgår från skolenhetens behov och vilka risker för kränkande behandling som finns. Vid tiden för tillsynen sammanställdes och analyserades förvisso en trygghetsenkät, men förebyggande åtgärder som svarar mot de behov som finns på skolenheten har dock ännu inte påbörjats. Eftersom det i utredningen framkommer att det inträffar händelser på skolan som generellt brukar uppfattas som kränkande behandling eller trakasserier är det mycket angeläget att skolans förebyggande arbete mot kränkande behandling sker enligt författningarnas krav. Att arbeta aktivt, gemensamt och målinriktat för att förebygga kränkande behandling är centralt för att ingen elev ska bli utsatt för kränkande behandling eller trakasserier och också för att i stort skapa en skolmiljö som präglas av trygghet. När det gäller det åtgärdande arbetet för att motverka kränkande behandling kan Skolinspektionen konstatera att, även om rektorn och personal beskriver att de har rutiner för arbetet mot kränkande behandling, så uppfattar elever att det kan variera mellan lärare i vilken utsträckning de tar tag i kränkande behandling och trakasserier på ett sätt som gör skillnad. Elever upplever att det händer att kränkningar kan fortsätta precis som innan trots att lärare reagerat.

Enligt skollagen ska huvudmannen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av utredningen framgår att det saknas ett målinriktat arbete för att förebygga kränkande behandling som grundar sig i en kartläggning av skolenhetens behov. Rektorn beskriver i intervju att den förra kartläggningen av elevernas trygghet på skolan hade för låg svarsfrekvens och att det inte har gjorts någon kartläggning av elevernas upplevelse som ligger till grund för några förebyggande insatser under året. Det finns vid tiden för tillsynen således inte någon aktuell plan mot kränkande behandling som redovisar förebyggande insatser utifrån aktuella behov. Även elevhälsan nämner den uteblivna kartläggningen och tillägger att deras uppfattning, utifrån de samtal de har, är att även om många elever är trygga och att elever numera i högre grad än tidigare berättar saker för vuxna så finns det också de elever som inte är trygga på skolan och som inte känner att de har någonstans att vända sig. Av intervju med lärare och rektor framgår att de har arbetat med frågor som rör kränkningar på nätet, men lärare säger att det arbetet inte har bedrivits under läsåret 2018/19 då de har

arbetat utifrån ett komprimerat schema på grund av en kommande flytt till nya skollokaler. Av intervju med rektorn framgår att de i vissa klasser har behövt jobba mycket med exempelvis värderingsövningar, språkbruk och attityder på förekommen anledning, men att det inte har skett ett förebyggande arbete. Elever berättar att de tidigare har gjort en enkät om trivsel och kränkningar, men att de inte har pratat om den efteråt. De känner inte heller igen att de har pratat om kränkningar på nätet. I intervjuer med elever framkommer att det förekommer händelser på skolenheten som generellt brukar uppfattas som kränkande behandling och trakasserier (kränkningar med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna). En del elever menar att lärare reagerar och säger till om elever uttrycker sig nedsättande eller trakasserar och att det kan bli något möte utifrån händelsen, men samtidigt säger eleverna att det ändå fortsätter precis som tidigare. Andra elever menar att det kan bero på vilken lärare som hör och ser det inträffade om läraren tar tag i frågan så att det händer något eller inte. Rektorn och lärare beskriver att de nyligen har gått igenom rutiner för anmälan om kränkande behandling tillsammans med representant från förvaltningen och rektorn uppger att hon får in anmälningar om kränkande behandling från lärarna som de utreder och anmäler vidare till huvudmannen. I lärarintervjun uttrycks dock att de skulle behöva bli bättre när det kommer till att ha en samsyn kring det som handlar om kränkningar, då det som fokuserades på den nämnda genomgången fokuserade på diskrimineringsgrunderna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevhälsan arbetar inte främst förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte används främst förebyggande och hälsofrämjande för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Elevhälsans arbete är främst av åtgärdande karaktär och riktade till enskilda elever eller grupper efter att specifika behov uppstått. Tillsynen visar att rektorn och elevhälsa har påbörjat ett arbete med eller samtal om hur de kan utveckla elevhälsans arbete i riktning mot att bli mer förebyggande och hälsofrämjande. Detta sker dock inte i dagsläget, vilket de intervjuade menar beror på att elevhälsans resurser inte motsvarar skolenhetens behov. När elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande innebär det att viktig kompetens om olika perspektiv på skolans mer generellt inriktade uppgifter, så som elevernas arbetsmiljö, värdegrundsfrågor, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet och sex- och samlevnadsundervisning riskerar att utebli.

Enligt skollagen ska det för eleverna i grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas. För medicinska, psykologiska och psykosociala insatser ska det finnas tillgång till skolläkare, skolsköterska, psykolog och kurator. Därutöver ska det finnas tillgång till personal med sådan kompetens att elevernas

behov av specialpedagogiska insatser kan tillgodoses. I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 sid 275ff) anges att elevhälsans fokus ska vara förebyggande och hälsofrämjande insatser i ett bredare perspektiv. Det är viktigt att elevhälsan medverkar i mer generell inriktade uppgifter som rör bland annat elevernas arbetsmiljö, skolans värdegrund som t.ex. arbetet mot kränkande behandling, livsstilsrelaterad ohälsa, jämställdhet och sex- och samlevnad. Elevhälsan har ett särskilt ansvar för att bevaka att skolan bidrar till att skapa goda och trygga uppväxtvillkor. I förarbetena anges även att elevhälsans arbete förutsätter en hög grad av samverkan mellan elevhälsans personal och övriga personalgrupper.

Av utredningen framgår att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, utan används främst åtgärdande riktat till enskilda elever och grupper utifrån specifika behov som uppstår. Elevhälsan beskriver i intervju att de pratar om hur de behöver få till ett samarbete med lärarna så att elevhälsan kommer in i undervisningen. De menar att detta visserligen har utvecklats så att vissa lärare nu tar initiativ till, och ser positivt på, samarbete med elevhälsan, men att de inte har kommit hela vägen fram i detta arbete på hela skolenheten ännu. Representant för elevhälsan beskriver att lärare kan behöva få ett bättre stöd av elevhälsan i det värdegrundsarbetet de förväntas göra för att det ska fungera fullt ut. Elevhälsan uttrycker att rektorn är tydlig med att lärarna behöver vara aktiva och planera värdegrundsarbete och att i detta ta stöd i elevhälsan. I lärarintervju beskrivs att elevhälsan arbetar mycket hårt för att "komma ikapp" i arbetet med enskilda elevers behov och de mest akuta sakerna och att elevhälsan helt enkelt inte hinner med eller har resurser till mer än det åtgärdande arbetet som sker nu. I och med detta brister det i elevhälsans förebyggande och hälsofrämjande arbete, menar lärare. Rektorn bekräftar i intervju det som lärare och elevhälsan beskriver. Rektorn menar att de i dagsläget inte har tillräckliga resurser i elevhälsan för att hinna med ett förebyggande arbete eftersom de har varit tvungna att ta tag i det åtgärdande arbetet kring enskilda elevers behov. Detta är också något de har signalerat uppåt i styrkedjan till funktioner med övergripande ansvar för elevhälsofrågor. Rektorn beskriver också att de i "stor-eh", det elevhälsoteam som samlar elevhälsan från alla öarna i området, har påbörjat ett arbete för att utveckla ett mer förebyggande och hälsofrämjande arbete, men att de ser ett problem i hur de med nuvarande resurser i elevhälsan ska kunna realisera planerna.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Skolinspektionen bedömer att skolenhetens kvalitetsarbete inte motsvarar författningarnas krav. Bedömningen grundar sig i att uppföljningen av kunskapsresultat inte är dokumenterad och att uppföljning av resultat i relation till andra nationella mål, som exempelvis trygghet, inte har skett på ett sådant sätt att det har legat till grund för skolenhetens utvecklingsarbete under läsåret 2018/19. Det framgår vidare att rektorn initierar och styr olika utvecklingsinsatser på skolenheten

som relaterar till måluppfyllelsen. Beslut om och planering av utvecklingsåtgärder är dock inte heller det dokumenterat. För att kvalitetsarbetet ska bli systematiskt och för att det ska gå att följa skolenhetens utvecklingsarbete är det viktigt att uppföljning av kunskapsresultat och resultat i relation till andra nationella mål samt beslut om och planering av utvecklingsåtgärder dokumenteras.

Enligt skollagen ska rektorn ansvara för att det vid skolenheten genomförs ett kvalitetsarbete som består i att systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Om det vid uppföljning, genom klagomål eller på annat sätt kommer fram att det finns brister i verksamheten ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas. Enligt läroplanen ansvarar rektorn för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven.

I de dokument rörande systematiskt kvalitetsarbete som inkommit från rektorn/huvudmannen inför tillsynen finns ingen aktuell uppföljning av kunskapsresultat eller resultat i relation till andra nationella mål. Inte heller finns i de dokumenten aktuella beslut och planering av utvecklingsåtgärder som bygger på en sådan uppföljning. Av utredningen framgår dock att det sker en uppföljning och analys av elevernas kunskapsresultat, men att denna uppföljning inte dokumenteras. Lärare beskriver i intervju att de, utöver att de följer upp elevernas kunskapsresultat på individ- och klassnivå i samband med regelbundna klasskonferenser, också följer upp skolans övergripande kunskapsresultat en gång per år och då gör jämförelser mellan flickors och pojkars betygsresultat samt jämförelser med resultaten i kommunen i stort. Rektorn säger att de följer upp kunskapsresultaten på klasskonferenser och på lärarkonferenser. Dock har det kvalitetsarbetet inte dokumenterats och rektorn menar att det beror på att det har varit rörigt i övergången till ny förvaltningsorganisation

Utredningen visar vidare att uppföljning av resultat i relation till andra nationella mål som trygghet, inte har skett på ett sådant sätt att det har legat till grund för utvecklingsarbete under läsåret 2018/19. Rektorn och elevhälsan beskriver att det inför läsåret 2018/19 inte skedde någon uppföljning/kartläggning av elevernas trygghet och att den tidigare uppföljningen av elevernas trygghet i form av en elevenkät hade en alltför låg svarsfrekvens.

Lärare, elevhälsa och rektor nämner i intervjuer olika utvecklingsområden, av vilka många rör rutiner och strukturer för arbetet t.ex. kring lektionsupplägg och individanpassning, arbete vid frånvaro, värdegrundsarbete. Dock finns inte några beslut om och planering av utvecklingsåtgärder som är dokumenterade. Rektorn menar att det, liksom avseende dokumentation av uppföljning av kunskapsresultat, beror på en otydlighet kring vad som skulle dokumenteras som uppstod i samband med övergången till en ny förvaltningsorganisation.

Motivering till föreläggande som ingripande

Göteborgs kommuns verksamhet uppfyller inte de krav som följer av gällande föreskrifter. Göteborgs kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

På Skolinspektionens vägnar

X Claes Börjesson

Beslutsfattare
Signerat av: Claes Börjesson

X Linda Svensson

Föredragande / Utredare
Signerat av: Linda Svensson

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Styrskolan

Fakta om Styrsöskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Göteborgs kommun under våren 2019. Styrsöskolan besöktes av Skolinspektionen den 2-3 april 2019.

Styrsöskolan 6-9 är en kommunal grundskola belägen på Styrsö i Göteborgs södra skärgård. På skolan finns 178 elever i årskurserna 6 till 9. Skolan leds av en rektor som tillträdde hösten 2017.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Av Skolverkets statistik över kunskapsresultaten i årskurs 6 läsåret 2017/18 framgår att 50 procent av eleverna på Styrsöskolan uppnådde kunskapskraven i alla ämnen (att jämföra med 77 procent i riket). Den genomsnittliga betygspoängen för eleverna i årskurs 6 läsåret 2017/18 varierade mellan 10,0 i matematik och 14,0 i bild.

I Skolverkets statistik över kunskapsresultaten i årskurs 9 läsåret 2017/18 framgår att 78,4 procent av eleverna på Styrsöskolan uppnådde kunskapskraven i alla ämnen. Den genomsnittliga andelen i riket samma år var 76 procent. Enligt Skolverkets statistik var det genomsnittliga meritvärdet (17 ämnen) 217,4 för elever i årskurs 9 läsåret 2017/18. Motsvarande värde i riket var 228,7. Näst intill samtliga elever som slutade årskurs 9 på Styrsöskolan år 2018 var behöriga till nationellt yrkesprogram på gymnasiet.

Resultat avseende trygghet och studiero

Vid tiden för tillsynen finns ingen aktuell uppföljning av elevernas trygghet och studiero på skolan. Den enkät avseende elevernas trygghet som tidigare gjorts hade allt för låg svarsfrekvens för att kunna anses som tillförlitlig. Rektorn lämnade kompletterande information i maj 2019 om att de på skolenheten håller på att sammanställa resultaten av en trygghetsenkät som genomförts under vårterminen 2019.